

LJUDJE IZ TOVARNE PORCELANA

Katalog razstave

	<p>Organizatorji:</p> <p>Partnerji:</p>
<p>LJUDJE IZ TOVARNE PORCELANA</p> <p>17.5.-30.9.2018 Odpiralni čas: 10:00-18:00 (ob ponedeljkih zaprto)</p>	

	<p>Organisers:</p> <p>Partners:</p>
<p>PEOPLE FROM THE PORCELAIN FACTORY</p> <p>17th May – 30th September 2018 Open: 10:00-18:00 (Mondays closed)</p>	

Slovenski etnografski muzej, 17. maj – 7. oktober 2018

KAZALO

1. NAPOVED RAZSTAVE V SLOVENŠČINI IN ANGLEŠČINI	3
a. Ljudje iz tovarne porcelana	3
b. People from the Porcelain Factory	4
2. OSNOVNA ZAMISEL RAZSTAVE IN NJENI SESTAVNI DELI	5
a. Namizno posodje <i>Človeška sled</i>	6
b. Predstavitev delovnega procesa tovarniškega izdelovanja keramike	7
c. Portreti in zgodbe delavcev v proizvodnji porcelana	8
d. Film Srečanje z ljudmi v tovarni porcelana	12
3. DOGODKI	17
a. Odprtje razstave	17
b. Vodstvo avtorjev	19
c. Javno vodstvo Nadje Valentinčič Furlan na Poletno muzejsko noč	21
d. Javno vodstvo Nadje Valentinčič Furlan pred zaprtjem razstave	22
3. ODZIVI OBISKOVALCEV	23
5. ODZIVI V MEDIJIH IN REFERENCE	24
6. KOLOFON RAZSTAVE IN KATALOGA	25
7. NAJAVE ODPRTJA IN DOGODKOV	25
a. People from the Porcelain Factory – Press release.....	26
b. Ljudje iz tovarne porcelana – Sporočilo za javnost	28
c. Ljudje iz tovarne porcelana – vabilo na zadnji vodstvi	30

1. NAPOVED RAZSTAVE v slovenščini in angleščini

LJUDJE IZ TOVARNE PORCELANA

Gostujoča poljska razstava v sklopu osebnih razstav, Slovenski etnografski muzej, 17. maj – 7. oktober 2018

Razstavljeno namizno posodje *Človeška sled* so izdelali v eni najstarejših tovarn keramike na Poljskem kot del projekta *Ljudje iz tovarne porcelana*. Tovarna v kraju Ćmielów je bila ustanovljena leta 1804, fini porcelan pa izdeluje od leta 1838. Namizni set so na proizvodnih linijah tovarne oblikovali delavci, ki so med delom prste v rokavicah pomočili v kobaltno sol. Sledi njihovih dotikov so ostale skoraj nevidne vse do žganja, ko kobalt na belem porcelanu postane temno modre barve. Na ta način namizni porcelan ohrani dotik izdelovalčevih rok in razkriva vlogo »človeškega faktorja« v industrijski proizvodnji.

Poleg delikatnega namiznega seta tradicionalnih poljskih oblik razstava prinaša fotografije tovarniške proizvodnje in delavcev – anonimnih ustvarjalcev krhkih skodelic, skled in vaz. Omogoča premik v našem dojemanju razstavljenih predmetov, ki se iz objekta hrepenenja in statusnega simbola spremenijo v zgodbo o rokodelstvu in vsakdanjem delu ljudi, ki so jih ustvarili.

Avtorja razstave *Ljudje iz tovarne porcelana* sta antropologinja Ewa Klekot in keramik Arkadiusz Szwed. Grafično oblikovanje je delo Bartosza Grzeškowiaka, oblikovanje postavitve Jarek Hulbój, producentka Monika Brauntsch, mentorica v SEM Nadja Valentinič Furlan. Razstavo je organiziral **Inštitut Adam Mickiewicz** pod znamko *Culture.pl*. Slovenski etnografski muzej jo je gostil kot osebno razstavo v sklopu stalne razstave **Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta**. *Ljudje iz tovarne porcelana* je spremljevalna razstava **IV. Mednarodnega trienala keramike UNICUM 2018**, ki ga pripravlja Narodni muzej Slovenije.

Promocijsko gradivo (foto A. Szwed).

PEOPLE FROM THE PORCELAIN FACTORY

Visiting Polish exhibition, staged as personal exhibition, Slovene Ethnographic Museum, 17 May – 7 October 2018

Presented in the exhibition *The Human Trace* tableware set, has been manufactured as a part of the *People from the Porcelain Factory* project, carried out in one of the oldest ceramic factories in Poland. The factory in Ćmielów, established in 1804, has been active in fine porcelain production since 1838. The set was produced on a factory production line by workers wearing gloves with their fingertips dipped in cobalt salts. The traces of their touch remain almost invisible until firing, when they appear on the porcelain body, as the cobalt turns dark blue. In this way the porcelain tableware keeps the touch of the workers' hands, revealing the role of the "human factor" in industrial manufacturing.

Alongside the delicate tableware of the traditional Polish forms, the exhibition presents the photographs of the factory production and its workers – the anonymous creators of fragile cups, bowls and vases. It allows to completely change the reception of the beautiful objects on display, which from the objects of desire and the symbols of status become a story of the craftsmanship and the daily labour of the people that create them.

The exhibition *People from the Porcelain Factory* was curated by the anthropologist, Ewa Klekot, and the ceramist, Arkadiusz Szwed. Graphic design by Bartosz Grześkowiak, exhibition design by Jarek Hulbój, produced by Monika Brauntsch, museum supervisor in SEM Nadja Valentinčič Furlan. The exhibition was organised by **Adam Mickiewicz Institute** operating under the Culture.pl brand and hosted by the Slovene Ethnographic Museum in Ljubljana as one of personal exhibitions complementing the permanent exhibition *I, We and the Others: Images of My World*. *People from the Porcelain Factory* was an accompanying exhibition of **4th International Ceramics Triennial UNICUM 2018**.

Promocijsko gradivo (foto A. Szwed).

2. OSNOVNA ZAMISEL RAZSTAVE IN NJENI SESTAVNI DELI

Osnovna zamisel razstave *Ljudje iz tovarne porcelana* je, da utelešeno in nevidno znanje delavcev v Tovarni porcelana Ćmielów vizualizira z modrimi odtisi njihovih prstov na belih keramiĉnih izdelkih. Obenem odpira vprašanje, ĉe so tudi vešĉine industrijskih delavcev lahko razglašene za nesovno kulturno dedišĉino, in spodbuja razmislek o dedišĉini industrijskega dela.

Razstava je sestavljena iz štirih sklopov: namiznega posodja *Ćloveška sled*, predstavitve delovnega procesa v Tovarni porcelana Ćmielów, portretov in zgodb delavcev ter kratkega portretnega filma o avtorjih projekta.

Vse luĉi so usmerjene na krhke izdelke iz porcelana z modrimi odtisi prstov SEM, maj 2018 (foto A. Szwed).

Namizni set, zadaj portreti delavcev in pod njimi njihove zgodbe. SEM, maj 2018 (foto A. Szwed).

a. Namizno posodje *Človeška sled*

Avtorji so razstavo uvedli z naslednjim besedilom:

Gladek, sijoč porcelan ustvarja vtis čistosti in popolnosti. Ko prsti ali ustnice pustijo sledove na skodelici, imamo občutek, da jih moramo nujno zbrisati, odstraniti, ponovno vzpostaviti brezhibno stanje, skriti dokaze o stiku z nepopolnim človeškim telesom. Nočemo vedeti, če se je skodelice kdo dotaknil ali kolikokrat se je je dotaknil.

Namizno posodo *Človeška sled* so v tovarniški proizvodnji izdelali delavci, ki so konice prstov rokavic pomočili v kobaltno sol. Sledi njihovega dotika ostanejo skoraj nevidne do žganja izdelkov, ko se kobalt na porcelanu spremeni v temno modro barvo. Na ta način namizna posoda iz porcelana ohranja dotik rok delavcev in razkriva vlogo »človeškega faktorja« v industrijski proizvodnji. Namizni servis je plod sodelovanja med antropologinjo in keramikom v sklopu raziskave o različnih vrstah znanja, ki se uporabljajo v tovarni, in o metodah ocenjevanja vrednosti tega dela.

Servis je bil izdelan v okviru projekta *Ljudje iz tovarne porcelana*, ki je potekal v eni najstarejših tovarn keramike na Poljskem. Tovarna v Ćmielówu, ustanovljena leta 1790, izdeluje fini porcelan od leta 1838 in je sedaj v lasti podjetja Polskie Fabryki Porcelany Ćmielów i Chodzież S. A. Projekt je financiralo poljsko Ministrstvo za znanost in visoko šolstvo v okviru Nacionalnega programa razvoja humanističnih ved.

Promocijsko gradivo (foto A. Szwed).

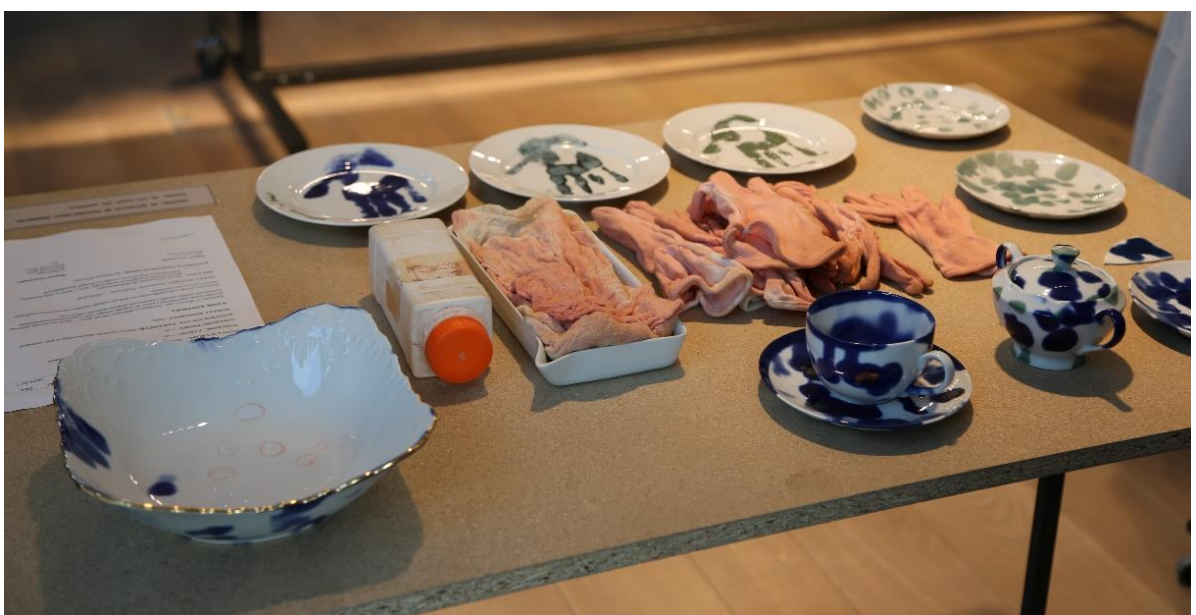
Dodajamo, da je Tovarna porcelana Ćmielów skodelice iz serije *Človeška sled* začela izdelovati za prodajo šele oktobra 2018, torej prepozno, da bi jih lahko prodajali ob razstavi v Slovenskem etnografskem muzeju. Dolgo so se namreč pogajali, kako se bo, glede na to, da je tovarna nosilka intelektualnih pravic za tradicionalne oblike porcelana, avtorja pa za umetniško idejo, delil zaslužek. Del zaslužka od prodaje skodelic gre tudi delavcem.

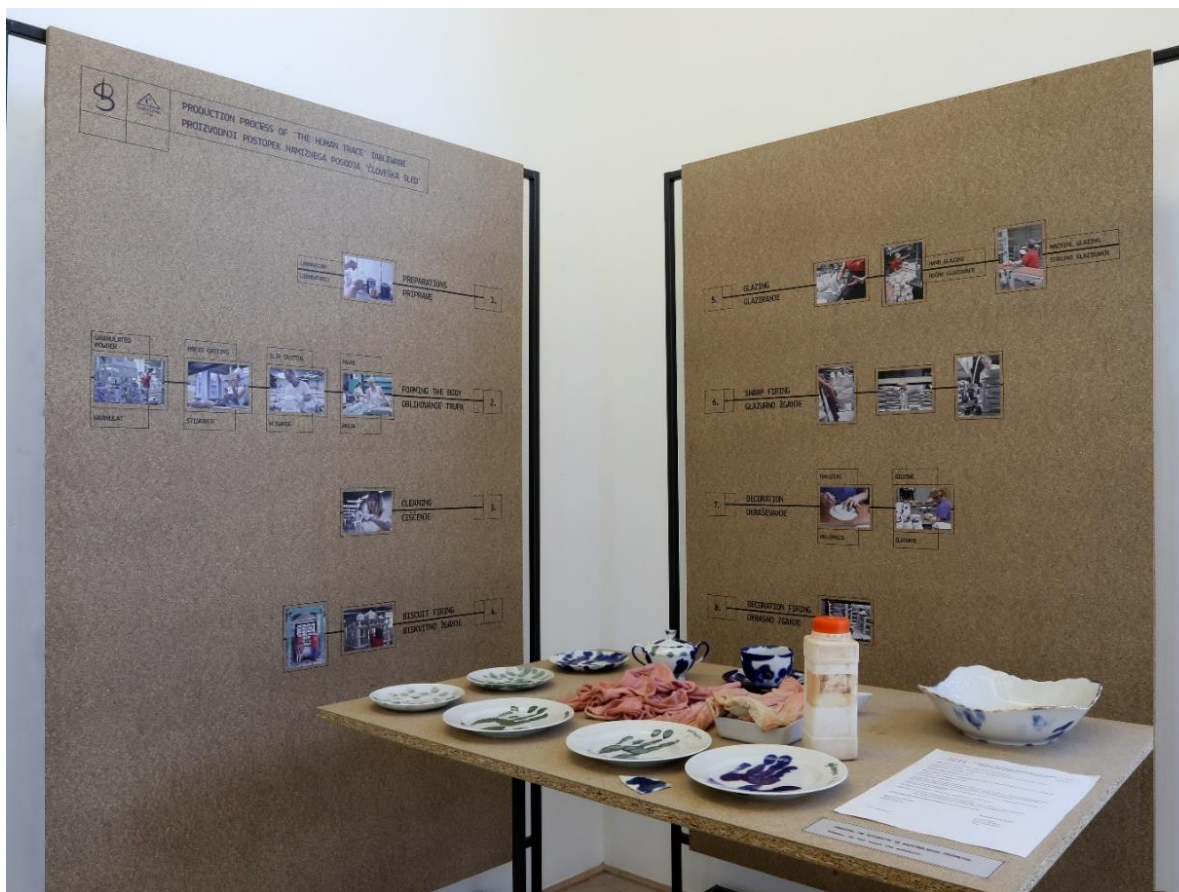
Na spodnji strani keramičnih izdelkov so podatki o številu delavcev, ki so posamezni izdelek prijeli med njegovo izdelavo, od skupno 380 zaposlenih v proizvodni hali. SEM, maj 2018 (foto J. Jamšek).

b. Predstavitev delovnega procesa tovarniškega izdelovanja keramike

Izdelava porcelana je na dveh panojih prikazana kot proces z osmimi koraki. Materializacija »Človeške sledi« je na mizi predstavljena s krožnikom po biskvitnem žganju, krožnikom in skodelico po glazurnem žganju s temno modrimi odtisi in posodo z dodanimi zlatimi robovi po okrasnem žganju, ter rokavicami in raztopino kobaltne soli.

Polizdelki in končni izdelek projekta Človeška sled. SEM, 17. maj 2018 (foto J. Rus).

Predstavitve klasičnih proizvodnih postopkov izdelave porcelana v Tovarni porcelana Ćmielów v osmih korakih na panojih ter polizdelki prilagojenega postopka v projektu *Človeška sled*. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

c. Portreti in zgodbe delavcev v proizvodnji porcelana

Dodatni kontekst na razstavo vnašajo portreti osemnajstih delavk in delavcev ter pet njihovih poklicnih zgodb, ki humanizirajo razstavljeni set namiznega posodja. Pripovedi delavcev je zapisala Ewa Klekot, portretne fotografije pa je izdelal Arkadiusz Szwed. Opazno je, da je s portretiranci vzpostavil zaupljiv in spoštljiv odnos, saj vsi po vrsti ponosno gledajo naravnost v fotografsko kamero in posledično na razstavi v gledalca.

Ewa in Arkadiusz sta za postavitev razstave v Slovenskem etnografskem muzeju k sodelovanju povabila še kolega z oblikovne šole School of Form v Poznanju, oblikovalca lesa in kovine Jareka Hulbója. Ta je izdelal razstavljivo mizo iz svetlega jesenovega lesa, da se ujema z jesenovim podom, ter kovinske nosilce in iverne plošče za portrete in besedila, ki z materiali in izgledom posnemajo stojala in police v tovarniški proizvodni hali. Razstavna oprema torej zbuja aluzije na proizvodni obrat, obenem pa še poudari nasprotje med cenjenimi izdelki iz finega belega porcelana in sivo-rjavim vsakdanjikom delavcev v tovarni. Ena od obiskovalk je komentirala, da so besedila na zrnati iverni podlagi težko čitljiva.

Portreti so opremljeni z imenom in starostjo portretiranca ali portretiranke, delovnim mestom in številom let zaposlitve v tovarni, medtem ko so poklicne zgodbe podpisane samo z opisom delovnega mesta. Zgodbe dveh delavk in treh delavcev tukaj navajamo v celoti. Na razstavi so bile umeščene pod njihove portrete, zadnja zgodba delavca pa žal pod portret dveh delavk.

Portreta delavke in delavca ter zgodba delavca. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Delavec v livarskem oddelku:

»Začnem z vlivanjem ročajev vaze in gumbov za pokrove vaz. Drugi najprej vlivajo pokrove, potem ročaje in gumbe. Sam sem navajen na svoj način dela, ker mi preprosto bolj ustreza. Potem vlijem pokrove in medtem, ko se ročaji sušijo v kalupih, istočasno nadaljujem z vlivanjem vaz. Vazo vlijem, odlijem odvečno tekočino, pustim jo stati in se lotim jemanja ročajev in gumbov iz kalupov. Dajem jih sušiti na leseno desko in jih pokrijem z moko krpo, da se ne posušijo preveč ... in tako naprej, potem pa pokrove in vaze. Ko vazo vzamem iz kalupa, pritrdim še ročaje. Norma je 86 vaz na dan.«

Portreta delavk in zgodba desne. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Delavka v končni obdelavi keramike:

»Tu delam že 35 let. Mama je bila slikarka v tovarni. Zdaj je že pokojna. Slikanje nas je od nekdaj navduševalo, ker je mama vedno prišla domov z vonjem po terpentinu in mazilu. To nam je vedno tako lepo dišalo. Sama sem hotela študirati gastronomijo. Zelo rada kuham in pečem ... a bilo je tako, kot je pač bilo ... Bilo nas je pet. Sestra je bila že v šoli v Poznaniu, zato so mene poslali v frizersko šolo. Mene, ki sovražim, da se nekdo dotakne mojih las. Šola sem sicer končala, vendar nisem opravila izpita za pomočnico. Mami, ki je bila dobra delavka in tudi nadarjena, je uspelo, da so me sprejeli v slikarsko šolo. In končala sem to tovarniško slikarsko šolo. V teh 35 letih sem šla skozi vse oddelke, razen strojnega, in izdelave kalupov. Naučila sem se oblikovanja in dolga leta sem bila oblikovalka. Učim se zelo hitro in zdaj lahko delam tako rekoč vse. Ko zdaj prihajajo mladi ljudje, se naučijo samo dveh opravil. Vsak, ki je tu delal petindvajset, trideset let, obvlada vsa opravila.«

Portreta delavcev in zgodba desnega. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Modelar:

»V šolo sem prišel leta 1975. Naprej sem bil v oddelku za dekoracijo keramike, a sem se nato prepisal na splošni oddelek. Učil sem se izdelovanja kalupov. Ves čas sem bil v tovarniški šoli, vendar sem imel tudi prakso v sami tovarni. Moja diplomska naloga je bila na temo oblikovanja kalupov in v tovarni sem se zaposlil avgusta 1978. Starša sta tudi delala v tovarni in prav tako sestra. Pozneje je prišla še druga sestra, ki je tudi končala šolanje na oddelku za dekoracijo. Ta druga sestra je zbolela. Bila je slikarka in je delala s čopičem. Upokojiti se je morala.

Leta 1999 sem delal v Siriji za Arabca, ki je ustanovil tovarno porcelana in ki je znal ceniti ljudi, to se pravi dobre delavce. No, jaz sem oblikoval krožnike in pladnje. Na začetku so bili sami ovalni pladnji. Najeli so mi stanovanje in na delo in nazaj domov so me peljali z avtom. Za peči je bil zadolžen turški delavec, vsi ostali so bili Sirci. Jaz pa Poljak ...«

Portreta delavke in delavca ter zgodba delavke. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Vodja izmene v embalirnici:

»Ponavadi prihajam na delo 15 do 20 minut pred šesto zjutraj. Nekaj minut rabim, da se preobujem in preoblečem. Zjutraj se moje delo v proizvodnji hali začne s tem, da razvrstim delavce na posamezna delovna mesta glede na proizvodnjo tistega dne. Skupina ni velika, zato je vedno pomembno, da je pravi delavec na pravem mestu, kar pa se spreminja iz dneva v dan. Zato je delo tako zanimivo. Ni enolično, ker so delavci vsestranski in vsak lahko dela na treh različnih delovnih mestih, ki niso povezana med seboj. Garniture se spreminjajo in zato delo ni enolično ... garniture, okraski – na vsaki stopnji proizvodnje se porcelan razlikuje in ne moreš zapasti v neko rutino. Delo ni ponavljajoče, ni vedno isti izdelek, da se ga potem naveličaš.«

Portreta delavk in zgodba delavca. SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Delavec v livarskem oddelku:

»Po izobrazbi sem ekonomist in to delo je popolnoma izven mojega poklicnega področja. Najprej sem prišel sem, da bi delal samo en dan, potem sem spoznal ljudi, ki tu delajo. Predelavci so povedali, da se jim zdim primeren za delo v livarni. Vzeli so me na usposabljanje, ki je trajalo dva tedna in nato sem delal samostojno ... in nekako se je izšlo. Težave pa sem imel z eno vrsto vaz. Skoraj vse rokokojske vaze [model, ki so ga uporabili v projektu *Ljudje iz tovarne porcelana*], ki sem jih naredil, so bile za odpad in tako nisem prejel plačila. Vaza je povsem jajčaste oblike in ko jo vzameš iz kalupa, jo zlahka zviješ. Napako lahko popraviš tako, da vazo oblikuješ z rokami, a ko se posuši, je znova nepravilne oblike. Prava nočna mora se je bilo učiti, kako jemati tako vazo iz kalupa – rabil sem dobre tri mesece. Po treh mesecih je bil uspeh polovičen: polovica vaz je bilo dobrih, polovica pa slabih. Učil sem se na svojih napakah in se na koncu tudi naučil te veščine.«

d. Film *Srečanje z ljudmi v tovarni porcelana*

Portretni film je nastal na pobudo našega muzeja, da osmisli umestitev gostujoče razstave med osebne razstave SEM, ki nastajajo v odprtem delu druge stalne razstave *Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta*. Avtorja razstave razkrijeta svoja poklicna stališča in kako sta skupaj z delavci v tovarni porcelana zasnovala vizualizacijo njihovega utelešenega znanja. Vidimo tudi delavce, ki izdelujejo namizni set *Človeška sled*, zato film smiselno dopolni razstavno vsebino. Tukaj povzemamo izjavi avtorjev projekta in razstave:

Antropologinja Ewa Klektot:

»Antropologija je veda o tem, kako biti človek na različne načine. Tim Ingold, ugleden britanski antropolog, je nekoč zapisal, da je »človečiti« glagol. Ljudje moramo delovati in ko delujemo, smo ljudje, »človečimo«. V vsaki kulturi, na vsakem kraju na svetu in v vsakem času ljudje »človečimo« različno. Antropologija raziskuje »človečenje«, kako biti človek, zato je pomemben del moje identitete.

Radovedna sem bila, kako je »človečiti« v tovarni in kako v tovarni porcelana, v prav tej tovarni v Ćmielówu. Tovarna porcelana je prostor, kjer ljudje, stroji in materiali sodelujejo in ljudje so del tega sveta. Eden mojih zaključkov je, da je »človečiti« v tovarni porcelana pravzaprav sodelovati – sodelovati s snovjo, s stroji, z drugimi ljudmi, z vlago v zraku, z gibanjem. Gre za sodelovanje z namenom opraviti naloge, ki so del tega velikega podviga – proizvodnje porcelana.«

Ewa Klekot v filmu in umestitev plazme v razstavnem prostoru, SEM, oktober 2018 (foto J. Jamšek).

Oblikovalec keramike Arkadiusz Szwed:

»Na oblikovni šoli učim o vsem, kar lahko počnemo s porcelanom. Študente učim, kako naj razmišljajo o izdelku in tudi, kako ga izdelati. To je nadvse pomembno, zlasti pri porcelanu, kjer je postopek izdelave izredno dolg.

V tovarni sem bil prvič leta 2013 in zame je bilo čisto novo. Tam je delalo veliko ljudi z ogromno izkušnjami, kako izdelati porcelan, kako mu prisluniti, kako govoriti z materiali. In tudi, kako zamisel razviti v predmet. Zame je bila to povsem drugačna zgodba kot v majhnem ateljeju. Zato sem opazoval vse te ljudi, kako držijo orodje, kako prisluhnejo lončarskemu vretenu, kaj počnejo pri glaziranju in kako predmet potopijo v kad z glazuro.

Opazoval sem delavce, kako izdelujejo stvari. Ker nisem imel časa, da bi delal na lastnem projektu – imel sem veliko študentov – sem posnel veliko fotografij delavcev. Hotel sem upodobiti ne samo osebe, ampak tudi njihove izkušnje. Potem sem svoje občutke delil z Ewo Klekot in zamisel in občutje o tovarni sva začela razvijati v projekt *Ljudje iz tovarne porcelana*.

Želel sem, da je najin projekt poklon ljudem, delavcem. Zamislil sem si drugačen postopek izdelovanja stvari. Prosil sem vse delavce v proizvodni liniji, da si nataknejo rokavice, jih pomočijo v kobaltno sol in tako delajo. Tako so pustili svoje sledi na seriji izdelkov. Vsa moja potovanja v tovarno so privedla do projekta *Ljudje iz tovarne porcelana*. Razstava je začela potovati po Evropi v poklon veččinam delavcev.«

Arkadiusz Szwed v filmu in v živo v razstavnem prostoru, SEM, 18. maj 2018 (foto J. Jamšek).

Obiskovalca gledata film; oblikovalec je tudi stojalo za plazmo izdelal v enakem stilu kot nosilce za panoje. SEM, maj 2018 (foto A. Szwed).

Kolofon in postavitev razstave, SEM, oktober 2018 (foto A. Szwed).

3. DOGODKI OB RAZSTAVI

a. Odprtje razstave (17. maj 2019)

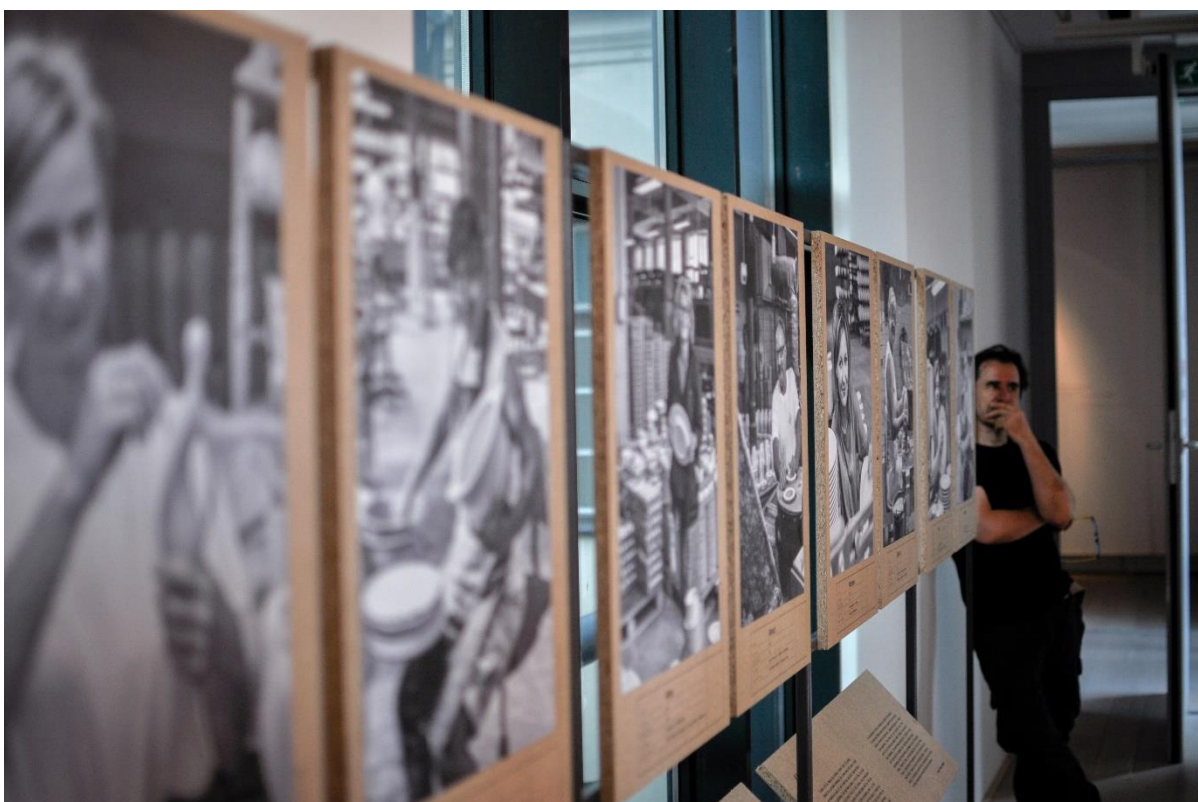
Predstavnica Inštituta Adam Mickiewicz Aneta Prasal-Wisniewska, avtorja, prevajalka in direktorica SEM Tanja Roženberger na odprtju razstave. SEM, 17. maj 2018 (foto J. Rus).

Ewa Klekot kaže odtise rok na krožniku. SEM, 17. maj 2018 (foto A. Szwed).

Obiskovalci z zanimanjem poslušajo Ewino razlago. SEM, 17. maj 2018 (foto A. Szwed).

Oblikovalec razstave Jarek Hulbój na odprtju razstave. SEM, 17. maj 2018 (foto A. Szwed).

b. Javno vodstvo avtorjev po razstavi (18. maj 2018)

Avtorja vodita po razstavi. SEM, 18. maj 2018 (dokumentacija SEM).

Ewa Klekot in Nadja Valentinčič Furlan med pogovorom. SEM, 18. maj 2018 (dokumentacija SEM).

Arkadiusz Szwed razlaga umetniški poseg v izdelavo porcelana; za njim na levi zaslon s filmom, na desni pa del sheme proizvodnega postopka. SEM, 18. maj 2018 (foto J. Jamšek).

Udeleženci vodstva. SEM, 18. maj 2018 (foto A. Szwed).

c. Vodstvo Nadje Valentinčič Furlan na Poletno muzejsko noč (16. junij 2018)

Vodstvo je bilo dobro obiskano, kot tudi celoten program Poletne muzejske noči (dokumentacija SEM).

Zaradi množičnega obiska smo zavarovali dostop do porcelana (dokumentacija SEM).

d. Javno vodstvo Nadje Valentinčič Furlan pred zaprtjem razstave, v času Dnevov evropske kulturne dediščine (28. september 2018)

Ženske so bile pogostejše obiskovalke kot moški (foto J. Jamšek).

Film je pritegnil vse obiskovalke (foto J. Jamšek).

Poleg omenjenih javnih vodstev (18. maja, 16. junija in 28. septembra) smo v muzeju pripravili še vodstva za najavljene skupine:

- za študente Keramike na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, smer Unikatno oblikovanje pod vodstvom doc. Kristine Rutar (25. maja 2018, vodila Sonja Kogej Rus),
- za študente Vizualne antropologije Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete pod vodstvom doc. dr. Ane Sarah Lunaček Brumen (6. junija 2018, vodila Nadja Valentinčič Furlan)
- za skupino Dejavne skupnosti iz Madžarskega muzeja na prostem Szentendre (Active Communities, Hungarian Open Air Museum Szentendre, 4. septembra 2018, vodila Nadja Valentinčič Furlan).

Skupno število obiskovalcev na odprtju razstave in vodstvih je bilo 155, razstavo pa si je med majem in oktobrom ogledalo 5.379 ljudi; zabeležili smo torej 5.534 obiskovalcev.

4. ODZIVI OBISKOVALCEV

Razstava je obiskovalce navdušila z idejo, izvedbo in večplastnostjo. Navajamo nekaj odzivov:

»Vrhunski izdelki z mnogo znanja in ljubezni. Čudovita razstava z inovativno postavitvijo. Čestitke!« Samo, 17.5.2018

»Very interesting how the different cultural perspectives are depicted while all of them keep their own value. Much respect.« (Zelo zanimivo, kako so prikazani različni kulturni vidiki in vsak od njih ohrani svojo lastno vrednost. Z velikim spoštovanjem.) (ni podpisa)

»Hallo Museum! Wir waren auch hier, weil es geregnet hat und ein bisschen aus interesse. Ich mag blau weißes Geschirr.« (Pozdravljen, muzej! Tudi midve sva bi bili tukaj, ker je deževalo in malo tudi iz zanimanja. Všeč mi je bil modro beli jedilni servis.) Pauline & Maria, 26.8.2018

»Excellent arrangement and nice planned. The subject is exhibited on significant and proportional way, but I haven't seen any information as ethnographic views.« (Odlična ureditev in lepo načrtovano. Vsebina je razstavljena pomenljivo in sorazmerno, nisem pa zasledil podatkov o etnografskih vidikih.) Dr. Sayeem Rana, 28.8.2018

»Such beautifully displayed items – clean, intricate and complex lives and values. A true gem.« (Tako lepo razstavljeni izdelki – čista, prepletana in kompleksna življenja in vrednote. Pravi dragulj.) Kallenine, NYC, 25.9.2018

»Izjemno zanimiva razstava porcelana; ideja o vrednosti dela, ki je vloženo v izdelavo izdelkov, se mi zdi pohvale vredna, prav tako razstavljeni portreti, ki poudarjajo prispevek in trud posameznika v tem procesu.« Meta, 29.9.2018

5. ODZIVI V MEDIJIH, ZNANSTVENE IN STROKOVNE OBJAVE

O razstavi so poročali predvsem televizijski, radijski in spletni mediji: v Zbirki medijskih objav (Kliping je dostopen v Kustodiatu za etnografski film SEM) smo našli 27 napovedi, vesti in člankov o razstavi. Izpostavljamo prispevek Pije Svetec o razstavi *Ljudje iz tovarne porcelana* in Mednarodnem trienalu keramike Unicum v oddaji Televizije Slovenija *Osmi dan*, 31. maja 2018, <https://4d.rtvsl.si/arhiv/osmi-dan/174545774> (na 19. minuti).

Paul Steed alias JL Flanner je navdušeno poročilo o razstavi *Med naravo in kulturo* in SEM (*The Slovene Ethnographic Museum's Between Nature and Culture is a Triumph of Varied Curiosities*) na portalu *Total Slovenia News* zaključil prav z omembo gostujoče poljske razstave. Dodal je tudi okno s filmom *Srečanje z ljudmi v tovarni porcelana* (<http://www.total-slovenia-news.com/lifestyle/1821-the-slovene-ethnographic-museum-s-between-nature-and-culture-is-a-triumph-of-varied-curiosities>, objava 9. avgusta 2018).

Poglobljeno razumevanje razstave omogoča znanstveni članek dr. Ewe Klekot o keramični proizvodnji kot nesnovni kulturni dediščini, ki prinaša tudi razmislek o raznovrstnih načinih vizualizacije znanja in veščin, predvsem skozi umetniški projekt, razstavo in film. Objavljen je v najnovejši monografiji Slovenskega etnografskega muzeja *Vizualiziranje nesnovne kulturne dediščine* (2018) in prav udeležba avtorice na mednarodnem posvetu oktobra 2017 v SEM je porodila idejo o gostovanju razstave.

Nadja Valentinčič Furlan je v strokovnem članku za muzejsko znanstveno-strokovno revijo *Etnolog* povzela kulturno biografijo projekta, ovrednotila razstavo in jo primerjala z nekaterimi raziskavami in razstavami industrijske dediščine v Sloveniji in Švici. Njeno recenzijo je objavila tudi poljska spletna revija o muzejski antropologiji *Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej*.

Reference:

KLEKOT, Ewa. Keramična proizvodnja kot nesnovna kulturna dediščina in njena vizualizacija / Ceramic Production as Intangible Cultural Heritage and its Visualisation. V: Valentinčič Furlan, Nadja (ur.), *Vizualiziranje nesnovne kulturne dediščine / Visualising the Intangible Cultural Heritage*. Ljubljana: SEM, 2018, 111–130.

VALENTINČIČ FURLAN, Nadja. Ljudje iz tovarne porcelana. Gostujoča poljska razstava v sklopu osebnih razstav Slovenskega etnografskega muzeja. *Etnolog* 2018, 191-198.

VALENTINČIČ FURLAN, Nadja, Ludzie z fabryki porcelany. *Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej* 5/2018, 257–264 (prev. Ewa Klekot), ISSN 2391–6869, doi 10.12775/ZWAM.2018.5.11, <http://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/ZWAM/article/view/18900/16402> (7.1.2019).

Meeting People in the Porcelain Factory / Srečanje z ljudmi iz tovarne porcelana, portretni film. Režija Michal Reich, posnela in zmontirala Michal Reich in Arkadiusz Schwed, 2018, 5 minut; film je dostopen tudi na https://www.youtube.com/watch?v=D8V0Cn_lmWU (7.1.2019).

Spletne napovedi razstave *Ljudje iz tovarne porcelana / People from the Porcelain Factory*: <https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/ljudje-iz-tovarne-porcelana>; <https://www.etno-muzej.si/sl/node/41671>, sporočilo za javnost https://www.etno-muzej.si/files/ljudje_iz_tovarne_porcelana_sporocilo_za_javnost.pdf na spletni strani SEM; <https://culture.pl/en/event/human-trace-people-from-the-porcelain-factory-goes-to-ljubljana> na spletni strani Inštituta Adama Mickiewicza; http://www.unicum.si/t_porcelana.htm na spletni strani 4. Mednarodnega trienala keramike UNICUM (7.1.2019).

6. KOLOFON RAZSTAVE IN KATALOGA

Razstava Ljudje iz tovarne porcelana

Avtorja razstave : Ewa Klekot, Univerza v Varšavi in Šola oblikovanja, Poznanj

Arkadiusz Szwed, Šola oblikovanja, Poznanj

Grafično oblikovanje: Bartosz Grzeškowiak

Oblikovanje razstave: Jarek Hulbój

Producentka projekta: Monika Brauntsch

Mentorica in koordinatorica v SEM: Nadja Valentinčič Furlan

Postavljanje / pospravljanje razstave: Jarek Hulbój, Arkadiusz Szwed, Monika Brauntsch, Silvester Lipovšek,
Boštjan Marovt, Ana Motnikar, Andrej Plešec, Nadja Valentinčič Furlan

Fotografije: Arkadiusz Szwed, Joža Jamšek, Jure Rus, dokumentacija SEM

Obveščanje javnosti: Jure Rus, Maja Kostric, SEM, ter Monika Brauntsch na Poljskem in mednarodno

Kraj in čas: Slovenski etnografski muzej, 17. maj – 7. oktober 2018

Gostovanje razstave je v celoti financiral Inštitut Adam Mickiewicz pod znamko *Culture.pl*.

Ljudje iz tovarne porcelana, Katalog razstave

Uredila: Nadja Valentinčič Furlan, SEM

Ljubljana, SEM, januar 2019 (natisnjeno v 7 izvodih)

Objavljeno tudi na spletni strani SEM: <https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/ljudje-iz-tovarne-porcelana>

7. NAJAVE ODPRTJA RAZSTAVE IN DOGODKOV

Gostovanje razstave je zaradi umeščenosti v mnoge druge krovne projekte zahtevalo kompleksno povezovanje vseh vpletenih ustanov. Mednarodni javnosti smo razstavo predstavili z angleškim sporočilom za javnost, domače medije pa smo nagovorili s slovenskim, nekoliko prirejenim, sporočilom. Dodajamo obe sporočili za medije, na zadnji strani je vabilo za zadnje vodstvo, medtem ko sta elektronski / spletni vabili na odprtje razstave vidni na naslovnici tega Kataloga.

Avtorjem razstave, vsem sodelavcem in financerju projekta se zahvaljujemo za plodno sodelovanje. Razstavi *Ljudje iz tovarne porcelana* želimo uspešno nadaljnjo pot.

	<p>PEOPLE FROM THE PORCELAIN FACTORY</p> <p>“The Human Trace” tableware</p>	<p>LJUDJE IZ TOVARNE PORCELANA</p> <p>Namizno posodje »Človeška sled«</p>

PEOPLE FROM THE PORCELAIN FACTORY

“The Human Trace” tableware

17.05-30.09.2018

Slovene Ethnographic Museum

The exhibition “People from the porcelain factory” curated by the anthropologist, Ewa Klekot, and the ceramist, Arkadiusz Szwed, organised in collaboration with Adam Mickiewicz Institute, acting under its flagship brand, culture.pl, will be presented between 17th of May and 30th of September at the Slovene Ethnographic Museum in Ljubljana, as one of personal exhibitions complementing the permanent exhibition “I, We and the Others: Images of My World”. “People from the Porcelain Factory” is an accompanying exhibition of 4th International Ceramics Triennial UNICUM 2018.

“The Human Trace” tableware set was produced on a factory production line by workers wearing gloves whose fingertips were dipped in cobalt salts. The traces of their touch remain almost invisible until firing, when they appear on the porcelain body, as the cobalt turns dark blue. In this way the porcelain tableware keeps the touch of the workers’ hands, revealing the role of the “human factor” in industrial manufacturing. The set is the result of a cooperation between an anthropologist and a ceramist researching various types of knowledge used in the factory and the value of factory work.

„Smooth, shining porcelain evokes cleanliness and perfection. When fingers or lips have left a trace on a cup, we feel an almost compulsory need to wipe it off, eliminate, recover the perfection, and conceal the evidence of contact with the imperfect human form. We do not want to know if and how many times a cup has been touched before” – says Ewa Klekot, the author of the project.

The set has been manufactured as a part of the project “People from the porcelain factory”, carried out in one of the oldest ceramic factories in Poland. The factory in Ćmielów, established in 1790, has been active in fine porcelain production since 1838 and is currently owned by Polskie Fabryki Porcelany Ćmielów i Chodzież S.A. The project is financed by the Polish Ministry of Science and Higher Education within the framework of the National Programme of Development in Humanities.

The exhibition is organised by Adam Mickiewicz Institute operating under the Culture.pl brand and hosted by the Slovene Ethnographic Museum in Ljubljana as one of personal exhibitions complementing the permanent exhibition “I, We and the Others: Images of My World”. People from the Porcelain Factory is an accompanying exhibition of 4th International Ceramics Triennial UNICUM 2018.

Address: Slovene Ethnographic Museum, Metelkova 2, Ljubljana

Open: 10.00 - 18.00 (Mondays closed)

Guided tours: 18.05.2018, 10.00-10.45.

Contacts: Ewa Klekot eklekot@poczta.onet.pl Arkadiusz Szwed aszwed@sof.edu.pl

Culture.pl: promoting Polish design worldwide

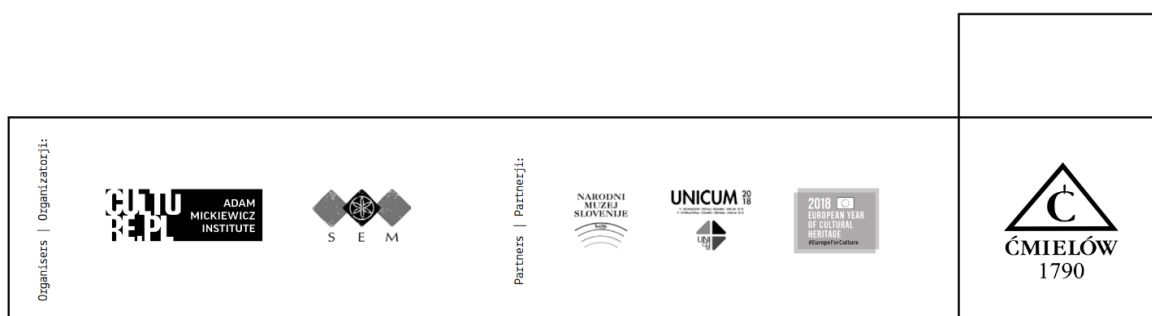
The goal of the Adam Mickiewicz Institute, operating under its flagship brand Culture.pl, is to promote Poland and Polish culture abroad. Through the presentation of high-quality initiatives and events in the fields of art, music, and design, the Institute aspires to introduce an international audience to contemporary Polish culture. The Culture.pl website, run by the Adam Mickiewicz Institute, provides daily fresh information on the most exciting Polish cultural events worldwide; it is also the biggest and most comprehensive source of knowledge about Polish culture. A special section dedicated to Polish design includes information about the latest trends, and the newest projects by Polish designers – the young and up-and-coming and the well-established and world-renowned.

Worldwide promotion of Polish design and its continuous support is one of the Adam Mickiewicz Institute's main priorities. Design serves as a platform for the presentation of contemporary Polish culture and the promotion of Polish creativity. Our success in the pursuit of this goal has been possible thanks to fruitful cooperation with such renowned partners as Ventura Lambrate (Milan), London Design Festival, Maison & Objet (Paris), Paris Design Week, DW! São Paulo Design Weekend, Inno Design Tech Expo (Hong Kong), Business of Design Week (Hong Kong), Istanbul Design Biennale, International Furniture Fair Singapore, Design Trade Copenhagen, International Contemporary Furniture Fair (New York), Wanted Design (New York), Stockholm Furniture and Light Fair, What Design Can Do! (Amsterdam), Dutch Design Week (Eindhoven), London Design Biennale and Wallpaper*.

More on this project and the most interesting events tied to the Polish culture around the world can be found at www.culture.pl.

Slovene Ethnographic Museum

The SEM is a museum of cultural identities, a link between the past and the present, between traditional and modern culture, between Slovene and other cultures, between the natural environment and civilisation. It is a museum of open and active dialogue, dedicated to serving the public. It presents the material and intangible cultural heritage of every day and festive life, traditional and popular culture of Slovenia, its diaspora, and of European and non-European peoples. The permanent exhibition **“I, We and Others: Images of my World”** (2009) is a story of an individual, his/her identities and his/her positioning in the world. It addresses the relations between personal, communal and universal heritage, as well as the question of how heritage comes about and how identities are formed. Its reflexive and participatory character can be best experienced by visitors who decide to cooperate in preparing their own personal exhibitions or in filming their narrations and portraits. There have been 55 narrations filmed so far and 39 personal exhibitions staged. More information on <https://www.etno-muzej.si/en>, <https://www.etno-muzej.si/en/razstave/i-we-and-others-images-of-my-world>. **“People from the Porcelain Factory”** is the first personal exhibition by non-Slovene authors, nevertheless, its authors have well integrated the basic starting points of the concept and produced also a video portrait.

c. Ljudje iz tovarne porcelana – vabilo na zadnji vodstvi po razstavi

	<p>Organizacije:</p> 	
		
<p>LJUDJE IZ TOVARNE PORCELANA Zadnji vodstvi po razstavi Petek, 28. september ob 11.00 in 17.00</p>	<p>Slovenski Etnografski Muzej Metelkova ulica 2 1000 Ljubljana</p>	
<p>Namizni servis »Človeška sled« nevidno utelešeno znanje tovarniških delavcev vizualizira z modrimi odtisi njihovih prstov na belih gladkih površinah porcelana. Je rezultat umetniške intervencije v proizvodnjo ene najstarejših poljskih tovarn keramike v Čmielówu. Portrete ponosnih delavcev dopolnjujejo izjave o njihovih pogledih na delo, znanje in veščine. V kratkem filmu antropologinja Ewa Klekot razkrije, kako se ji je med raziskavo v tovarni porodila ideja, oblikovalec keramike Arkadiusz Szwed pa, kako so jo skupaj z delavci materializirali. Razstava odpira vprašanje, ali so tudi veščine industrijskih delavcev lahko nesnovna kulturna dediščina. V postindustrijski dobi se lahko zamislimo, koliko znanja nepovratno izgine, ko se zapre tovarna in kam gredo industrijski delavci.</p> <p>Razstava s simpatično idejo (»kako da se tega nismo že prej spomnili mi?«) nadvse uspešno potuje po Poljski in Evropi. Za postavitev v Slovenskem etnografskem muzeju so avtorji po meri izdelali kovinska ogrodja in posneli film, ki razstavo umešča med osebne razstave ob drugi stalni razstavi »Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta«. Obenem je spremljevalna razstava IV. mednarodnega trienala keramike UNICUM 2018, ki se zaključuje v Narodnem muzeju Slovenije. Njeno gostovanje pa je omogočil Inštitut Adama Mickiewicza.</p>		<p>Pred zaprtjem gostujoče poljske razstave vse zamudnike vabimo na zadnji javni vodstvi Nadje Valentinčič Furlan.</p> <p>VSTOP PROST</p>